

Center poslovne odličnosti Ekonomske fakultete v Ljubljani

Globalni trendi in turizem

21.11.2023, Ljubljana

Ključni izzivi človeštva

KLIMATSKE SPREMEBE

Geo-politične tenzije

Povečanje neenakosti

Nestabilnost gospodarskega okolja (konstantne krize)

Pomanjkanje delovne sile/Demografske spremembe

Mentalno zdravje ljudi

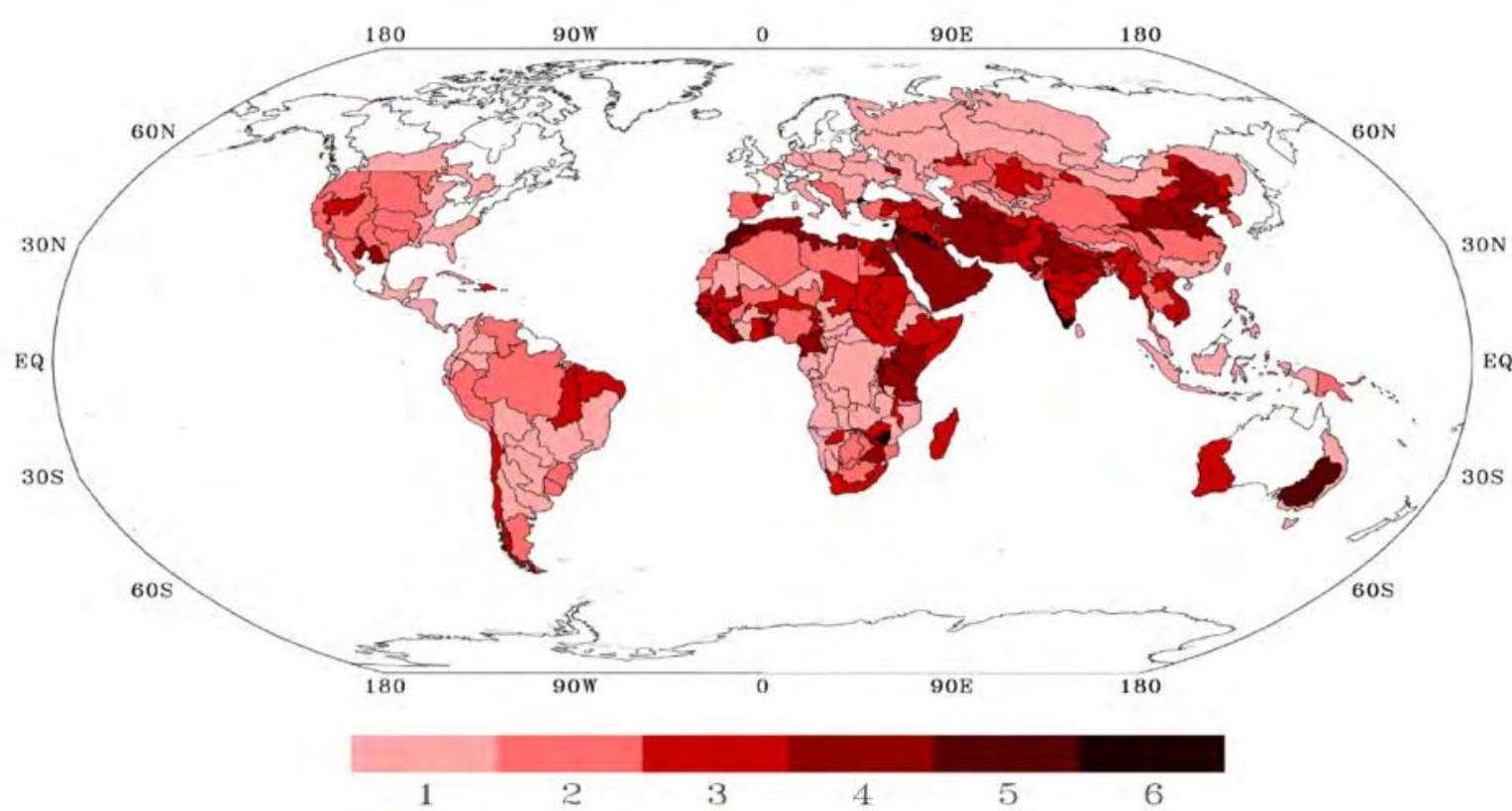
Tehnološki progres

Migracije

Zmanjšanje ravni demokracije

Prihodnost okolja: pomanjkanje vode

Slika. Globalna slika pomanjkanja vode do leta 2025

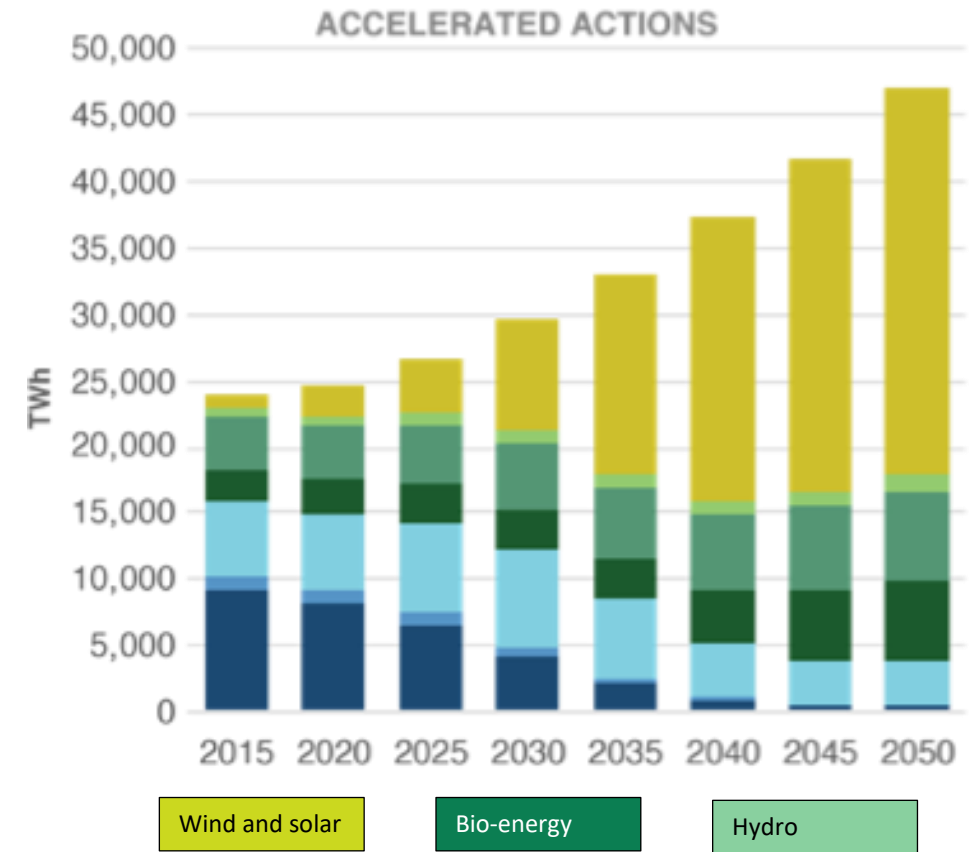
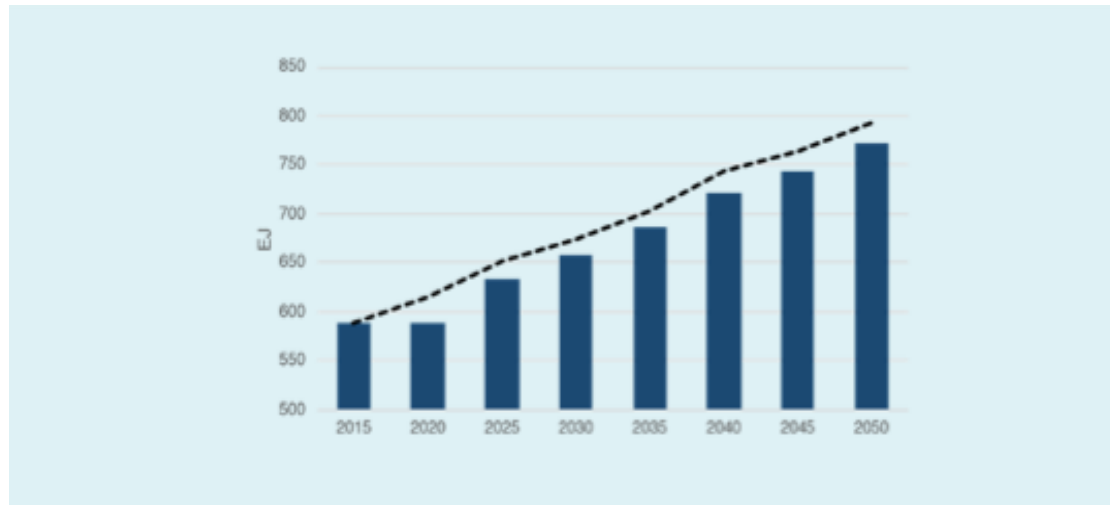
*Vsa področja
označena s temno
rdečo barvo, bodo
imela značilne
težave s
pomanjkanjem
vode do leta 2050.*

Vir: MIT joint program on the science and policy on global change, 2021.

Prihodnost okolja: poraba elektrike

Izjemen porast povraščevanja po energiji.
Potreba po prehodu na zelene vire energije.
Nemčija danes ima le cca. 10% energije iz zelenih virov.

Slika. Porabe energije na globalni ravni 2015-2050

Vir: MIT joint program on the science and policy on global change, 2021.

KLJUČNA TVEGANJA V PRIHODNJE

WORLD ECONOMIC FORUM RISK REPORT 2023

Risk categories

Economic

Environmental

Geopolitical

Societal

Technological

2 years

1	Cost-of-living crisis
2	Natural disasters and extreme weather events
3	Geoeconomic confrontation
4	Failure to mitigate climate change
5	Erosion of social cohesion and societal polarization
6	Large-scale environmental damage incidents
7	Failure of climate change adaptation
8	Widespread cybercrime and cyber insecurity
9	Natural resource crises
10	Large-scale involuntary migration

10 years

1	Failure to mitigate climate change
2	Failure of climate-change adaptation
3	Natural disasters and extreme weather events
4	Biodiversity loss and ecosystem collapse
5	Large-scale involuntary migration
6	Natural resource crises
7	Erosion of social cohesion and societal polarization
8	Widespread cybercrime and cyber insecurity
9	Geoeconomic confrontation
10	Large-scale environmental damage incidents

9 od 10 ključnih svetovnih tveganj je povezano z okoljskimi, geopolitičnimi in družbenimi tveganji, tako v obdobju 2 leti, kot v obdobju 10 let.

- Vlagatelji razumejo, da lahko nefinančni vidiki uspešnosti podjetij vplivajo na kreditno sposobnost in naložbe.
- Klasično sprejete kategorije tveganja je potrebno premisliti in integrirati z novimi kategorijami tveganja, ki so postale bolj pomembne glede na stanje v okolju in družbi.

PARIŠKI DOGOVOR: zaveza da se povprečna globalna temperatura ne povečuje za več kot **1,5 C do 2 C v odnosu na raven pred-industrijsko revolucijo (c. 1900)**

- **Scenario "BUSINESS AS USUAL"**
2100: > 4°C povečanje povprečne temperature v primerjavi s predindustrijsko ravnjo
- **Scenario "PARIS ALIGNED"**
2100: < 2°C povečanje povprečne temperature v primerjavi s predindustrijsko ravnjo
- **Scenario "NET ZERO by 2050"**
2100: < 1.5°C povečanje povprečne temperature v primerjavi s predindustrijsko ravnjo

Pariški dogovor je zastavil načrt dekarbonizacije ključna težava je, da se ga ne držimo!

Zeleni dogovor EU, prenaša zahteve Pariškega dogovora v evropske politike. Ključen cilj je doseči **"Net Zero do leta 2050"** (pozor: razlika med net-zero in zero-neutral).

Poleg Zelenega dogovora je EU v letu 2022 sprejela tudi celoten regulatorni paket (pomembno za HIT d.d.: **CSRD in ESRS**). **Trajnostni cilji in poslovanje niso več izbira ampak zahteva.**

CSRD – Corporate Social Responsibility Directive
ESRS – European Sustainability Reporting Standards

Ključni izzivi človeštva

Klimatske spremembe

GEO-POLITIČNE TENZIJE

Povečanje neenakosti

Nestabilnost gospodarskega okolja (konstantne krize)

Pomanjkanje delovne sile/Demografske spremembe

Mentalno zdravje ljudi

Tehnološki progres

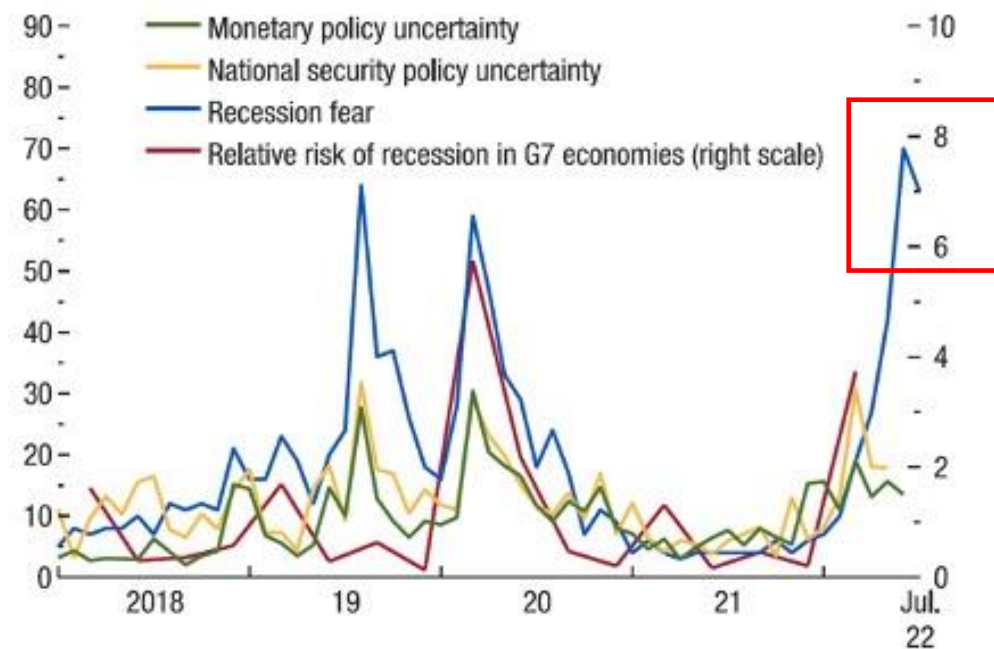
Migracije

Zmanjšanje ravni demokracije

VARNOSTNA TVEGANJA

Figure 5. Rising Uncertainties and Risks
(Index; ratio on right scale)

Source: IMF, 2022.

Ključni izzivi človeštva

Klimatske spremembe

Geo-politične tenzije

POVEČANJE NEENAKOSTI

Nestabilnost gospodarskega okolja (konstantne krize)

Pomanjkanje delovne sile/Demografske spremembe

Mentalno zdravje ljudi

Tehnološki progres

Migracije

Zmanjšanje ravni demokracije

Neenakost v turizmu

- Emisije iz naslova letanja ne ustvarjamo vsi:
 - ✓ 15 % prebivalstva Združenega kraljestva povzroči 70 % emisij;
 - ✓ 1 % prebivalstva je odgovorno za 50 % emisij iz naslova letalskega prometa;
 - ✓ 3 % svetovnega prebivalstva leti z letalom v določenem letu (visok dohodek; visoka izobrazba).
- Neenakosti v turizmu ostaja »tabu« v političnih in strokovnih razpravah.

Ključni izzivi človeštva

Klimatske spremembe

Geo-politične tenzije

Neenakost

NESTABILNOST GOSPODARSKEGA OKOLJA (KONSTANTNE KRIZE)

Pomanjkanje delovne sile/Demografske spremembe

Mentalno zdravje ljudi

Tehnološki progres

Migracije

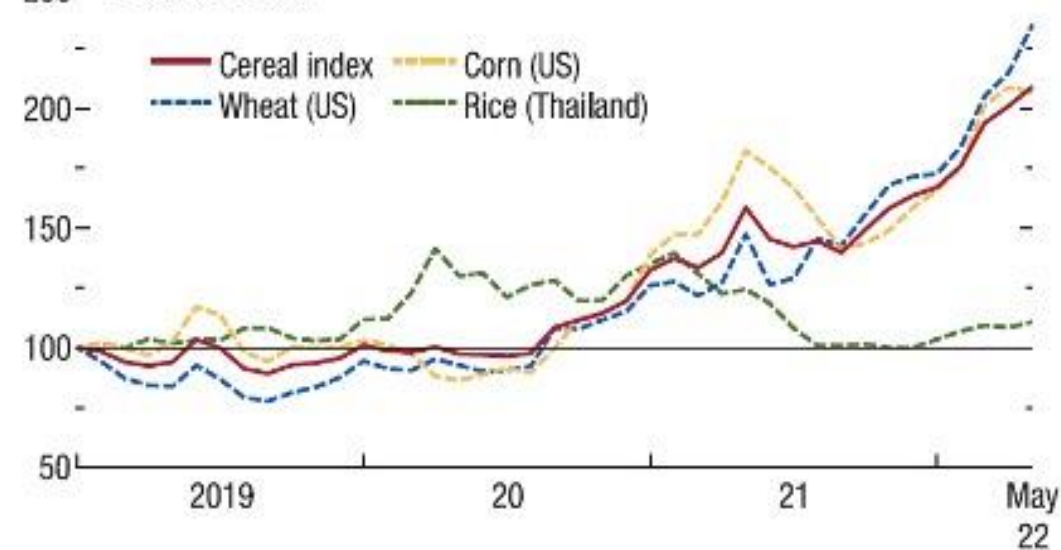
Zmanjšanje ravni demokracije

INFLACIJA
STROŠKI ENERGIJE
OBRESTNE MERE
POMANJKANJE SUROVIN
NESTABILNO
POVRAŠEVANJE

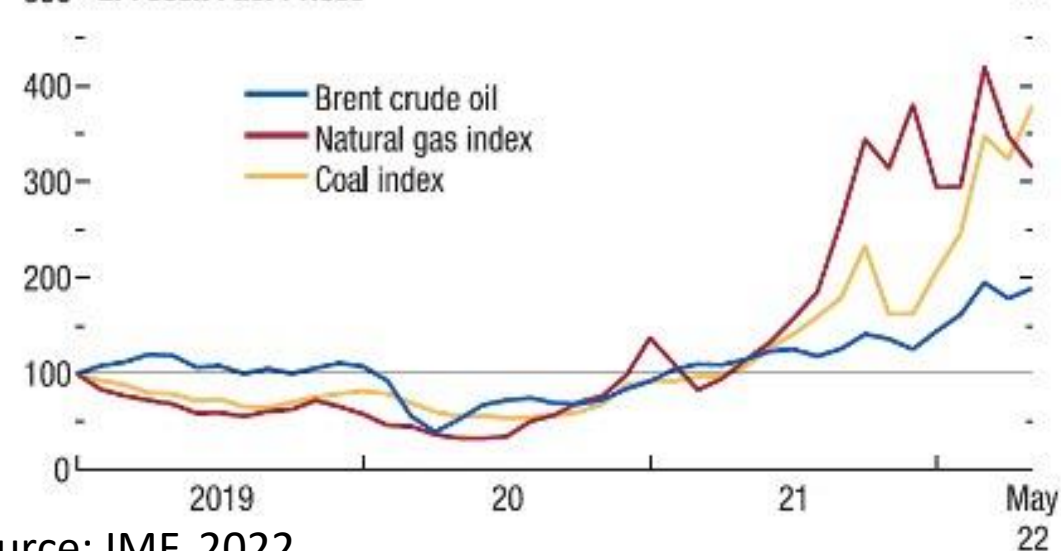
Figure 4. Higher Food and Energy Prices

(Index, January 2019 = 100)

250 – 1. Cereal Prices

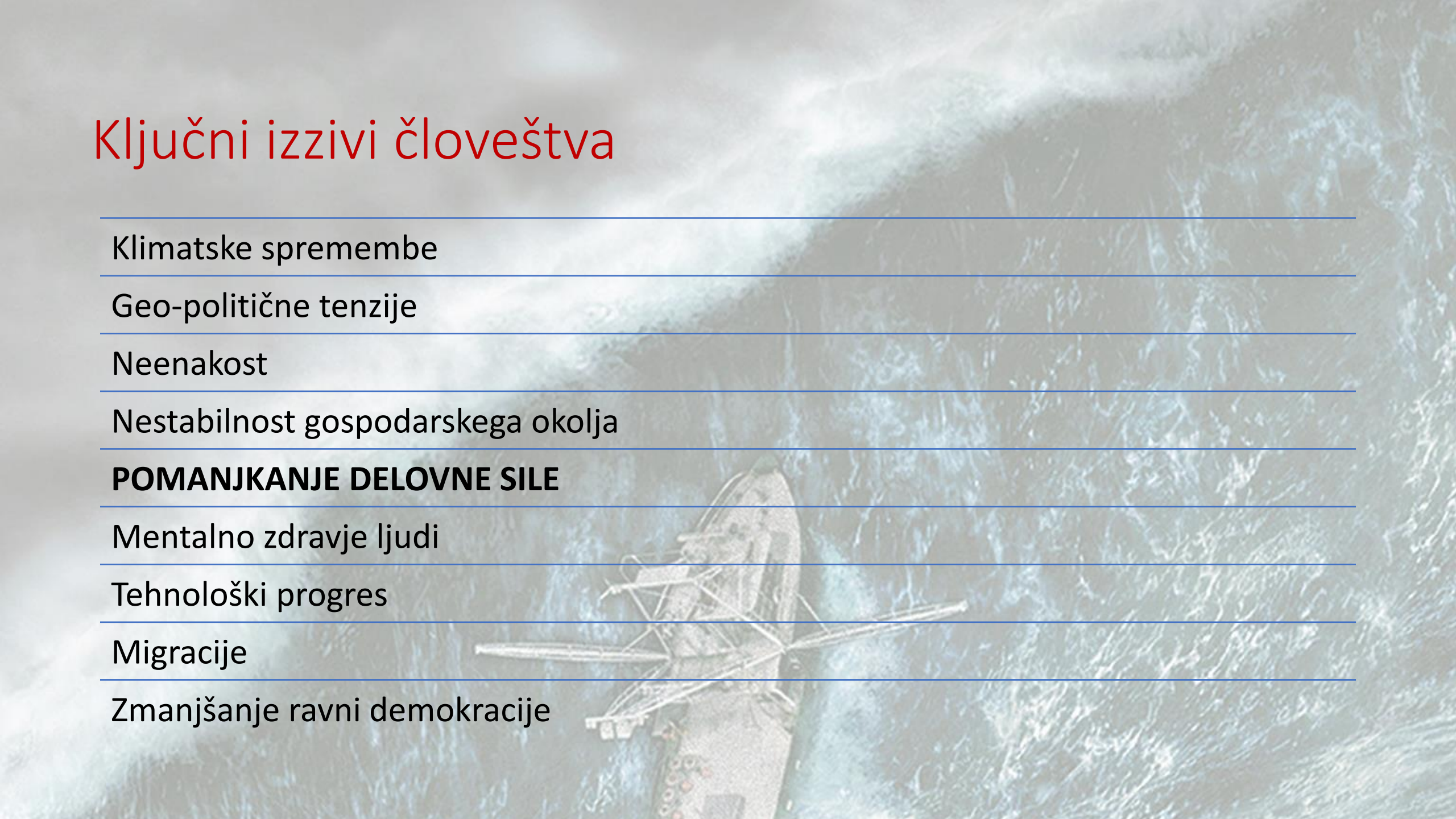

500 – 2. Fossil Fuel Prices

Source: IMF, 2022.

Ključni izzivi človeštva

Klimatske spremembe

Geo-politične tenzije

Neenakost

Nestabilnost gospodarskega okolja

POMANJKANJE DELOVNE SILE

Mentalno zdravje ljudi

Tehnološki progres

Migracije

Zmanjšanje ravni demokracije

Manjkal bo vsaki peti zaposleni v turizmu.

Spending on tourism in Europe is outpacing employment levels

Indices rebased (2019=100)

Source: Tourism Economics

© FT

Leto	I55 Gostinske nastanitvene dejavnosti	I56 Dejavnost strežbe jedi in pijač	N79 Dejavnost potovalnih agencij,	Turizem*
2017	10.446	25.133	2.060	37.639
2018	10.924	26.057	2.257	39.238
2019	11.086	26.881	2.368	40.335
2020	9.608	23.240	1.683	34.531
2021	11.649	25.472	1.791	38.912

Kaj so rešitve:

- Outsourcing
- Uvoz delovne sile
- Aktivacija neaktivne delovne sile
- Digitalizacija/avtomatizacija

Ključni izzivi človeštva

Klimatske spremembe

Geo-politične tenzije

Neenakost

Nestabilnost gospodarskega okolja

Pomanjkanje delovne sile

TEHNOLOŠKI PROGRES

Mentalno zdravje

Zmanjšanje ravni demokracije

Migracije

TEHNOLOŠKI PESIMIZEM

- **Neoliberalna rast temelji na predpostavki tehnološkega razvoja.**
- **Tržna ekonomija in deregulacija spodbujajo tehnološki napredek.**
- **Tehnologija povečuje neenakost.**

TEHNOLOŠKI OPTIMIZEM

- Genetska medicina
- Alternativni viri energije
- Pametni materiali
- Pametna mobilnost
- Robotizacija/droni
- Blockchain in kripto
- Human Augumentation
- Artificial General Intelligence
-

Ključni izzivi človeštva

Klimatske spremembe

Geo-politične tenzije

Neenakost

Nestabilnost gospodarskega okolja

Pomanjkanje delovne sile

Tehnološki progres

MENTALNO ZDRAVJE

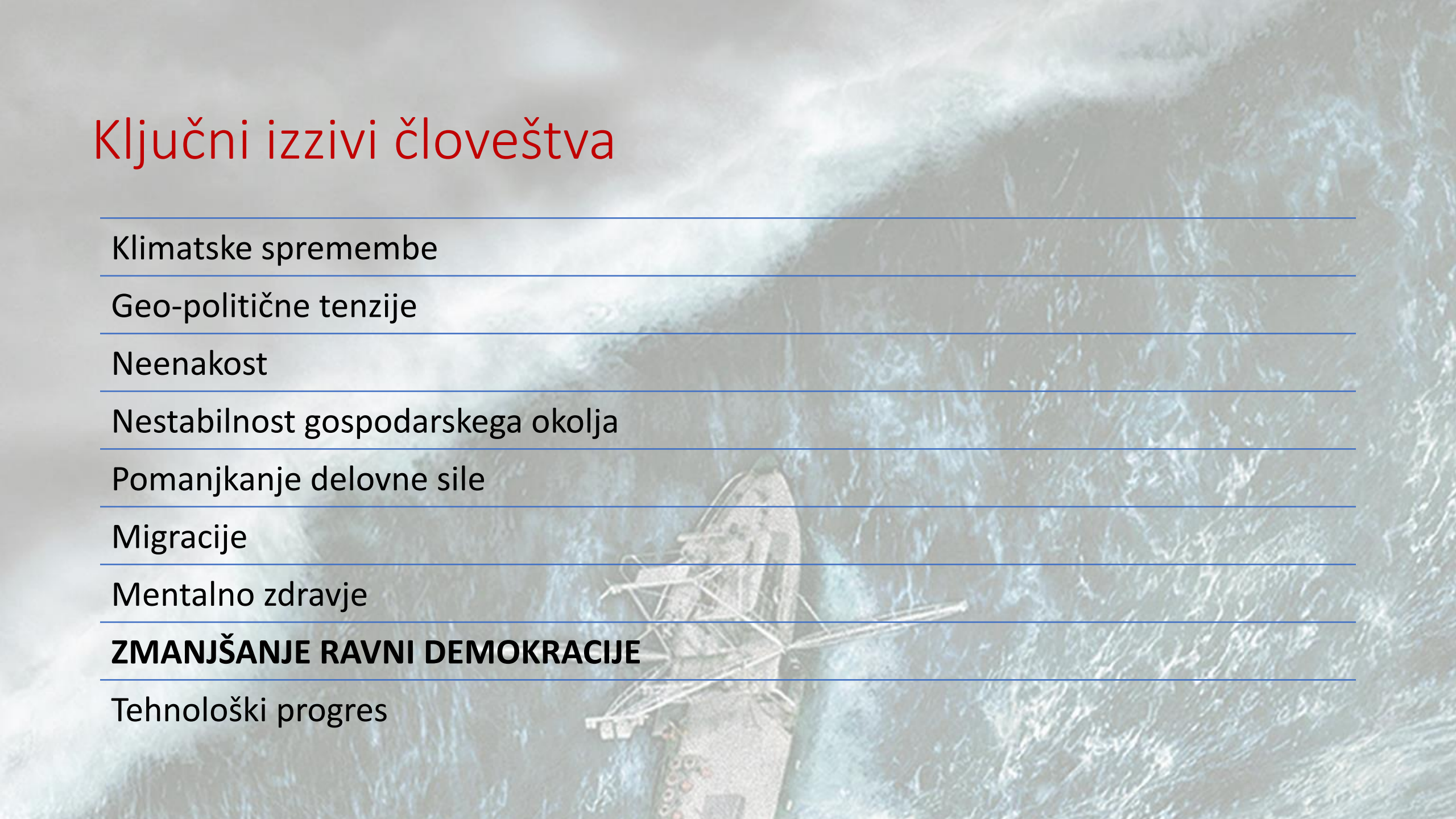
Zmanjšanje ravni demokracije

Migracije

Turizem kot del težave.

Ključni izzivi človeštva

Klimatske spremembe

Geo-politične tenzije

Neenakost

Nestabilnost gospodarskega okolja

Pomanjkanje delovne sile

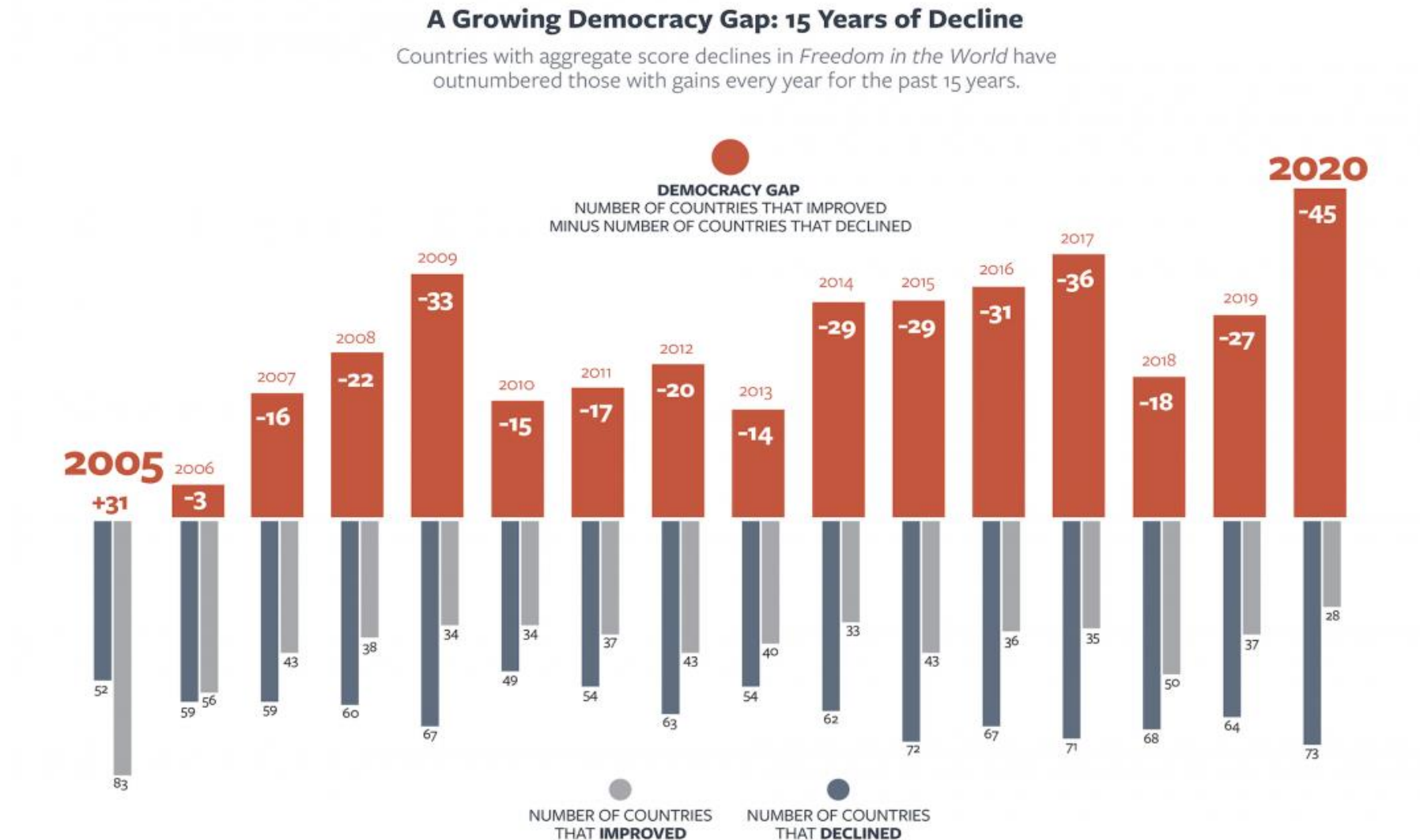
Migracije

Mentalno zdravje

ZMANJŠANJE RAVNI DEMOKRACIJE

Tehnološki progres

Raven demokracije se je zmanjšala v 45 državah v letu 2020

Ključni izzivi človeštva

Klimatske spremembe

Geo-politične tenzije

Neenakost

Nestabilnost gospodarskega okolja

Pomanjkanje delovne sile

Tehnološki progres

Mentalno zdravje

Zmanjšanje ravni demokracije

MIGRACIJE

COLLECTIVE FAILURE OF THE HUMANITY.

Kako v leto 2024?

1. S svojo vizijo za prihodnost skladno s pričakovanji lastnika.
2. Z skrbjo za sočloveka – turista, zaposlenega in lokalnega prebivalca.
3. Z skrbjo in odgovornostjo do okolja – energija, voda in odpadki.
4. Z odgovornim trženjem, prodajo in nabavo.
5. Z dolgoročnimi odnosi in sodelovanjem.
6. S poslušanje kritičnih mnenj in hitrim uvajanjem sprememb.
7. Z odpustom kratkoročnih horizontov in fokusom na dolgoročno delovanje.

